

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Соње Бркић, Слађане Накић-Момировић, Јованке Кажих и Миломира Николића, чланова већа, у радном спору тужиоца АА из ..., кога заступа Марица Крстић, адвокат из ..., против тужене Општине Лесковац, коју заступа Општински јавни правобранилац, ради оцене законитости одлуке о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Окружног суда у Лесковцу Гж. 860/07 од 26.04.2007. године, у седници одржаној 24.04.2008. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Лесковцу Гж. 860/07 од 26.04.2007. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалбама парничних странака.

Образложење

Пресудом Општинског суда у Лесковцу П-1. 2450/06 од 24.01.2007. године: 1) делимично је усвојен тужбени захтев и поништено решење тужене бр. ../88-05 од 06.12.1988. године и обавештење тужене бр. ../90-05 од 22.12.1990. године, а тужена обавезана да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде у износу од 622.551,98 динара са законском затезном каматом од 05.06.2006. године до исплате и отпремнину у износу од 90.915,00 динара са законском затезном каматом од 08.07.2006. године до исплате; 2) одбијен је тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да га врати на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми и да му исплати накнаду штете због изгубљене зараде за период од 16.10.1999. године до повратка на посао; 3) обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 79.902,00 динара.

Пресудом Окружног суда у Лесковцу Гж. 860/07 од 26.04.2007. године одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке, којим је тужбени захтев одбијен. У ставу првом и трећем изреке првостепена пресуда је преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев за поништај решења и обавештења тужене, као и обавезу тужене да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде и исплати отпремнину са припадајућом каматом, а трошкови спора нису досуђени.

Против ове пресуде тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399 ЗПП ("Сл. гласник РС" бр. 125/04), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код Секретаријата за инспекцијске послове Општине Лесковац, на пословима и задацима инспектора рада. Оспореним решењем тужене од 06.12.1988. године тужилац је проглашен нераспоређеним са отказним роком од 24 месеца тако да му радни однос престаје истеком тог отказног рока. Решење је донето на основу Закона о изменама и допунама Закона о државној управи ("Сл. гласник СРС" бр. 16/88). Потом је обавештењем од 22.12.1990. године тужена обавестила тужиоца да му по решењу, којим је остао нераспоређен од 06.12.1988. године, радни однос престаје са 29.12.1990. године. Тужилац је изјавио приговор против овог обавештења, али Извршни савет Општине Лесковац по овом приговору није одлучивао. После престанка радног односа, у периоду од 31.12.1990. до 30.09.1993. године тужилац је по решењу бр. ../01 од 25.01.1991. године био корисник новчане накнаде код Републичког завода за тржиште рада. Тај орган одобрио је тужиоцу износ од 1.500,00 динара бесповратно у току 1994. године, на име учешћа у финансирању запошљавања незапослених лица. Решењем Фонда ПИО тужилац је 17.10.1994. године остварио право на пензију. У време остваривања овог права тужилац је имао 60 година живота. По сили закона радни однос би му престао независно од његове воље и воље послодавца са навршених 65 година живота и најмање 15 година радног стажа, што би остварио 16.10.1999. године. Иначе, средства која је тужилац добио у износу од 1.500,00 динара није искористио за пројекат живинарске фарме, пошто му нису била довољна.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да су оспорено решење тужене, којим је тужилац остао нераспоређен са отказним роком од 24 месеца, као и обавештење тужене, којим је тужиоцу престао радни однос са 29.12.1990. године, незаконити. Позива се на члан 4 Закона о изменама и допунама Закона о државној управи ("Сл. гласник СРС" бр. 24/90), који предвиђа да се члан 186 став 4 мења и гласи, тако да се нераспоређени радник коме орган није могао да обезбеди ни једно право из става 3 овог члана може упутити на одсуство уз накнаду личног дохотка. Према члану 7 овог закона одредбе члана 4 и 5 тог закона примењују се на раднике којима тече отказни рок по одредбама члана 186 став 4 Закона о државној управи, које су била на снази до дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама тог закона, ако су те одредбе повољније за раднике. Чланом 186 став 3 Закона о државној управи прописано је да се радницима из става 1 овог члана који не могу да се распореде, обезбеђује једно од права, прописаним тим чланом, а уколико орган односно организација не може раднику да обезбеди ни једно од тих права, престаје му радни однос по истеку отказног рока (став 4). У случају тужиоца, наведена одредба није поштована, иако је за њега повољнија. Пошто су решење и обавештење поништени као незаконити, тужиоцу припада и накнада штете због изгубљене зараде за период од престанка радног односа до дана када је по сили закона отишао у пензију (до 16.10.1999. године), по одбитку исплаћене пензије,

новчане накнаде од тржишта рада и износа који је примио на име samozapošljavanja. Утврђујући да друга примања и приходе није остваривао и да је тада већ имао 60 година живота, досуђује тужиоцу утврђени износ накнаде штете због изгубљене зараде и отпремнину, утврђену вештачењем. Тужбени захтев за реинтеграцију и исплату изгубљене зараде за период од престанка радног односа до враћања на рад, првостепени суд одбија као неоснован, обзиром да је тужиоцу радни однос по сили закона престао 16.10.1999. године. Иначе, првостепени суд налази да је тужба у овом спору благовремено поднета и да је приговор недостатка пасивне легитимације неоснован.

Одлучујући о жалбама парничних странака, другостепени суд налази да је жалба тужене основана, обзиром да тужена Општина Лесковац нема пасивну легитимацију у овом спору. Због одговарајућих законских решења инспекција рада више није општински, већ републички орган, обзиром да је оснивачка и сва остала права према инспекцији рада преузела Република Србија. Пошто је тужилац радио као инспектор рада у инспекцији рада, а у току трајања спора та инспекција је постала орган Републике Србије, другостепени суд, због недостатка пасивне легитимације, преиначује првостепену пресуду и одбија тужбени захтев за поништај оспореног решења и обавештења тужене и накнаду штете због изгубљене зараде. Из истих разлога, жалбу тужиоца у односу на део којим је тужбени захтев одбијен, одбија као неосновану.

Овакав закључак другостепеног суда, не може се прихватити, па се у ревизији тужиоца основано указује да је у другостепеном поступку учињена битна повреда из члана 361 став 2 тачка 12 ЗПП. Побијана пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а изнети разлози су нејасни и противречни, па се због ових недостатака пресуда не може испитати.

У конкретном случају, у поступку је утврђено да је тужилац радни однос засновао са туженом Општином Лесковац, која је донела појединачне акте, које је тужилац побијао у овом спору. Зато је у спору ради оцене законитости тих појединачних аката, којима је одлучено о праву тужиоца, тужена Општина Лесковац пасивно легитимисана, као њихов доносилац.

Побијана одлука не садржи разлоге о одлучним чињеницама, обзиром да се другостепени суд ограничио само на испитивање пасивне легитимације тужене, а не и на испитивање законитости побијаних појединачних аката, којима је одлучено о правима тужиоца. Притом, преузимање инспекцијске службе рада од стране Републике Србије у току овог спора није од утицаја ни на поништај оспорених одлука, ни на реинтеграцију, ни на накнаду штете. Дакле, Република Србија, због овог преузимања, није пасивно легитимисана у овом спору.

Пошто побијана одлука не даје разлоге о одлучним чињеницама, које се тичу оцене законитости побијаних појединачних аката тужене, због чега и

жалбени наводи од одлучног значаја за пресуђење нису оцењени, одлука је морала бити укинута, ради поновног одлучивања о жалбама парничних странака.

У поновном поступку, другостепени суд ће отклонити наведене недостатке, а потом донети правилну и закониту одлуку.

То су разлози што је Врховни суд, на основу члана 406 став 1 ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија,
Снежана Андрејевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Мирјана Војводић